

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

ΑΑΔΕ

Ανεξάρτητη Αρχή
Δημοσίων Εσόδων

Καλλιθέα, 31/05/2024

**ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ
ΥΠΟΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ**

Αριθμός απόφασης: 1715

ΤΜΗΜΑ : Α3 Επανεξέτασης
Ταχ. Δ/ση : Φιλαδελφείας 8 & Σάμου
Ταχ. Κώδικας : 104 40 - Αθήνα
Τηλέφωνο : 213-1312 349
E-mail : ded.ath@aade.gr

ΑΠΟΦΑΣΗ

Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ

Έχοντας υπόψη:

1. Τις διατάξεις:

α. Του άρθρου 72 ν. 5104/2024 (ΦΕΚ Α' 58).

β. Του άρθρου 10 της υπ' αριθμ. Δ.ΟΡΓ. Α 1125859 ΕΞ 2020/23.10.2020 (ΦΕΚ Β' 4738/26.10.2020) απόφασης του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων [ΑΑΔΕ] με θέμα «Οργανισμός της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (Α.Α.Δ.Ε.)».

γ. Της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1064/12.4.2017 (ΦΕΚ Β' 1440/27.4.2017) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

δ. Της υπ' αριθμ. Α.1165/22.11.2022 (ΦΕΚ Β' 6009/25.11.2022) απόφασης του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

2. Την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1069/4.3.2014 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματείας Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών.

3. Την υπ' αριθμ. Δ.Ε.Δ. 1126366 ΕΞ 2016/30.8.2016 (ΦΕΚ Β' 2759/1.9.2016) απόφαση του Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Επίλυσης Διαφορών (ΔΕΔ) «Παροχή εξουσιοδότησης υπογραφής».

4. Την από 02.01.2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανή προσφυγή της, ΑΦΜ, Δ.Ο.Υ. Πατρών, κατοίκου Πατρών, οδός αριθμός, κατά α) της πράξης διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) φορολογικού έτους 2017 της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών με αριθμό δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ)/19.10.2023 και αριθμό ειδοποίησης/15.12.2023 και β) της υπό α/α/15.12.2023 πράξης επιβολής προστίμου της ίδιας Προϊσταμένης, και τα προσκομιζόμενα με αυτήν σχετικά έγγραφα.

5. Τις αναφερθείσες στην ανωτέρω παράγραφο 4 πράξεις α) διοικητικού προσδιορισμού ΦΕφπ και β) επιβολής προστίμου της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών, των οποίων ζητείται η ακύρωση, άλλως η τροποποίηση.

6. Τις απόψεις της Προϊσταμένης της ως άνω φορολογικής αρχής.

7. Το υπ' αριθμ. πρωτ./16.4.2024 συμπληρωματικό έγγραφο (e-mail), που συναρτήθηκε από την προσφεύγουσα με την ως άνω ενδικοφανή προσφυγή.

8. Την από 17.4.2024 και με αριθμό απόφαση παράτασης του Προϊσταμένου της Υπηρεσίας μας.

9. Την εισήγηση του ορισθέντος υπαλλήλου του Τμήματος Α3, όπως αποτυπώνεται στο σχέδιο της απόφασης.

* * * * *

Επί της από 02.01.2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της, ΑΦΜ, η οποία κατατέθηκε εμπρόθεσμα, και μετά τη μελέτη και την αξιολόγηση όλων των υφιστάμενων στο σχετικό φάκελο εγγράφων και των προβαλλόμενων λόγων της ενδικοφανούς προσφυγής, επαγόμαστε τα ακόλουθα:

Με την πράξη διοικητικού προσδιορισμού φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ) φορολογικού έτους 2017 της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών με αριθμό δήλωσης φορολογίας εισοδήματος φυσικών προσώπων (ΦΕφπ)/19.10.2023 και αριθμό ειδοποίησης/15.12.2023 επιβλήθηκε σε βάρος της προσφεύγουσας ΦΕφπ ποσού 49.767,52 €, πλέον 29.044,09 € ειδικής εισφοράς αλληλεγγύης άρθρου 43Α ν. 4172/2013 (ΕισφΑλληλ), ήτοι συνολικό ποσό 78.811,61 €.

Εξάλλου, με την υπό α/α/15.12.2023 πράξη επιβολής προστίμου της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών επιβλήθηκε σε βάρος του συζύγου της προσφεύγουσας,, ΑΦΜ, ένα (1) πρόστιμο του άρθρου 54 παρ. 2 περ. β' ΚΦΔ (σε συνδυασμό με το άρθρο 54 παρ. 1 περ. β' ΚΦΔ) ύψους 100,00 € λόγω μη υποβολής τροποποιητικής δήλωσης ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017, από την οποία προέκυπτε υποχρέωση καταβολής ΦΕφπ (χρεωστική).

Με την υπό κρίση ενδικοφανή προσφυγή της η προσφεύγουσα ζητά την ακύρωση, άλλως την τροποποίηση, της ως άνω πράξης, προβάλλοντας, συνοπτικά, το λόγο ότι:

α) Διατηρεί με το σύζυγό της (.....) κοινό τραπεζικό λογαριασμό στην τράπεζα της (αριθμός τραπεζικού λογαριασμού 1), στον οποίο διατηρούν κατατεθειμένα κεφάλαια, τα οποία και επενδύουν και συγκεκριμένα για το 2017 επένδυσαν με το σύζυγό της τα χρήματά τους σε ένα επενδυτικό (τραπεζικό) προϊόν, το οποίο βασίζεται στη συνδυαστική απόδοση που επιτυγχάνει από τις μετοχές, στις οποίες είναι δομημένο («ομόλογο δομημένο σε μετοχές»), και η απόδοση αυτή προέρχεται από: i) κέρδη από την αγοραπωλησία των τίτλων, ii) μερίσματα που διανέμουν οι μετοχές, iii) τόκους, η δε απόδοση του επενδυτικού προϊόντος εξαρτάται από την απόδοση των τριών αυτών (ή περισσότερων κατά περίπτωση) επιμέρους δεικτών, ενώ, αν τα ποσά των αποδόσεων συνδυαστικά συνεπάγονται την επίτευξη ζημιών, δεν υφίσταται ωφέλεια φορολόγησης.

β) Υπό αυτό το πρίσμα, το ποσό του φορολογητέου εισοδήματός της θα πρέπει να ισούται με το ποσό της τελικής συνολικής απόδοσης του επενδυτικού προϊόντος και όχι των επιμέρους τίτλων και των διαφορετικών πηγών εσόδων, γιατί εν προκειμένω δεν προέβη σε αγοραπωλησία μετοχών, αλλά σε αγορά επενδυτικού προϊόντος (το σύνολο των οικείων συναλλαγών διενεργήθηκαν από την τράπεζα, ως διαχειρίστρια του ομολόγου και με τη δική της επιμέλεια

και ευθύνη), η τελική δε απόδοση του επενδυτικού προϊόντος που αγόρασε είναι αυτή που ανταποκρίνεται στα όποια φορολογητέα έσοδα, η οποία εν προκειμένω για το 2017 ήταν αρνητική (ζημιές ύψους 195.444,36), δηλαδή δεν υπήρξε κέρδος προς φορολόγηση.

γ) Σχετική βεβαίωση της τράπεζας που προσκομίζεται αποδεικτικώς αποτυπώνει το ιστορικό της απόδοσης του χαρτοφυλακίου και για τα προηγούμενα έτη (πριν την 31.1.2020) και συγκεκριμένα και το 2017.

Εξάλλου, άλλη συνοπτική έκθεση της τράπεζας (με ημερομηνία 6.2.2018) απεικονίζει αναλυτικά τα εισοδήματα, τα κέρδη, τους φόρους, τους δεδουλευμένους τόκους και τις δαπάνες που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ομόλογο που συνδέεται με τον υπ' αριθμ. τραπεζικό λογαριασμό του. Από την τελευταία αυτή βεβαίωση προκύπτουν τα εξής: i) Το σύνολο των τόκων από το επενδυτικό προϊόν για το 2017 ανήλθε σε 1.132.968,98 δολάρια ΗΠΑ. ii) Από το ποσό αυτό ποσό ύψους 976.909,80 δολαρίων ΗΠΑ αφορά σε δεδουλευμένους τόκους, τους οποίους απέδωσε η τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους-ιδιοκτήτες κατά το 2017. Οι δικαιούχοι αυτοί ήταν όσοι λοιποί ιδιοκτήτες του ίδιου επενδυτικού προϊόντος το κατείχαν για κάποιο χρονικό διάστημα εντός του 2017, μεταξύ των οποίων και η ίδια με το σύζυγό της.

Το συγκεκριμένο επενδυτικό προϊόν λειτουργεί ως εξής: Ο κάθε επενδυτής επενδύει σε μετοχές και τραπεζικά προϊόντα, που στην περίπτωση του είναι ομόλογα δομημένα πάνω σε μετοχές. Τα προϊόντα αυτά αγοράζονται σε συγκεκριμένη τιμή από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη τους. Στη λήξη τους ή στο τέλος του έτους πληρώνουν (αποδίδουν) ένα συγκεκριμένο τόκο, δηλαδή ένα συγκεκριμένο ετήσιο κουπόνι σε ποσοστό επί τοις εκατό. Αυτό δεν το εισπράττει ο ιδιοκτήτης που έχει στην κατοχή του το ομόλογο κατά την ημερομηνία της λήξης του, αλλά αποδίδεται από την τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους-ιδιοκτήτες (ανάλογα με το χρόνο που διακράτησαν το συγκεκριμένο ομόλογο εντός του έτους) το αντίστοιχο ποσό τόκων που αναλογεί στον καθένα. Σε περίπτωση που το ομόλογο πωληθεί πριν τη λήξη του σε άλλον αγοραστή, η τράπεζα υποχρεούται να αποδώσει στον πωλητή ποσοστό που του αναλογεί.

Υπό αυτό το πρίσμα, τα δεδομένα της συνοπτικής έκθεσης αναλύονται ως εξής:

i) Το ποσό των τόκων ύψους 1.132.968,98, που φαίνεται ως εισόδημα στην από 6.2.2018 συνοπτική έκθεση, αφορά στο συνολικό εισόδημα από τόκους εκ του ομολόγου για όλο το 2017 και σωρευτικά για όλους τους ιδιοκτήτες του ομολόγου.

ii) Οι καταβληθέντες δεδουλευμένοι τόκοι ύψους 976.909,80 δολάρια ΗΠΑ είναι οι τόκοι που καταβλήθηκαν από την τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους του ομολόγου για το 2017, μεταξύ των οποίων είναι και η ίδια με το σύζυγό της, στους οποίους αναλογούν τόκοι ύψους μόλις 9.034,44 €. Η διαφορά 967.875,36 είναι οι τόκοι που αναλογούν (και η τράπεζα κατέβαλε ή απέδωσε άμεσα ή έμμεσα) σε τρίτους δικαιούχους-ιδιοκτήτες του ομολόγου κατά το 2017.

iii) Το σύνολο των τραπεζικών εξόδων ανήλθαν σε 87.277,15 δολάρια ΗΠΑ.

iv) Η τελική συνολική απόδοση του επενδυτικού προϊόντος, λαμβανομένων υπόψη όλων των εσόδων και των εξόδων ήταν αρνητική για το 2017 (ζημιές συνολικού ύψους 195.444,36).

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' και 3 ν. 4172/2013, όπως ίσχυαν για το έτος 2017: «1. Το φορολογικό έτος ταυτίζεται με το ημερολογιακό έτος. [...]. 2. [...]. 3. Ο φόρος που επιβάλλεται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος αφορά σε εισόδημα που αποκτήθηκε το αμέσως προηγούμενο φορολογικό έτος. 4. [...].»

Επειδή, όπως προκύπτει από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 8 παρ. 1 εδ. α' και 3 ν. 4172/2013 (όπως ίσχυαν για το έτος 2017), κρίσιμος χρόνος για την επιβολή του ΦΕφπ είναι η **31^η Δεκεμβρίου** εκάστου έτους (φορολογικού).

Επειδή, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 37 ν. 4172/2013, όπως ίσχυαν κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017): «1. Ο όρος «τόκοι» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/ reverse repos) και ανταμοιβών, τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα. 2. Απαλλάσσονται του φόρου εισοδήματος οι τόκοι ομολογιακών δανείων και εντόκων γραμματίων του Ελληνικού Δημοσίου που αποκτούν φυσικά πρόσωπα. 3. [...]. 4. Εάν οι τόκοι υπόκεινται σε παρακράτηση φόρου, όπως ορίζεται στο Μέρος Τέταρτο του Κ.Φ.Ε, ο παρακρατούμενος φόρος εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση μόνο για τα φυσικά πρόσωπα και για το συγκεκριμένο είδος εισοδήματος του φορολογούμενου με βάση τον Κ.Φ.Ε..»

Επειδή, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 40 παρ. 2 ν. 4172/2013, όπως ίσχυε κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017): «Οι τόκοι φορολογούνται με συντελεστή δεκαπέντε τοις εκατό (15%).»

Επειδή, σύμφωνα με όσα διευκρινίστηκαν με την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1042/2015 εγκύκλιο της Γενικής Γραμματέως Δημοσίων Εσόδων (ΓΓΔΕ) του Υπουργείου Οικονομικών («Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από μερίσματα, τόκους και δικαιώματα μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου Κ.Φ.Ε. (Ν. 4172/2013)»): «Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, σας γνωρίζουμε τα ακόλουθα: 1. Με τις διατάξεις του άρθρου 35 του Ν. 4172/2013 [...], οι οποίες ισχύουν για τα εισοδήματα που αποκτώνται στα φορολογικά έτη που αρχίζουν από την 1η Ιανουαρίου 2014 και μετά, ορίζεται μεταξύ άλλων, ότι το εισόδημα που αποκτά ένα φυσικό πρόσωπο και προκύπτει στο φορολογικό έτος σε μετρητά ή σε είδος με τη μορφή μερισμάτων, τόκων και δικαιωμάτων θεωρείται γενικά εισόδημα από κεφάλαιο. 2. [...]. 6. Με τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 37 του Ν. 4172/2013, ορίζεται ότι ο όρος «τόκοι» σημαίνει το εισόδημα που προκύπτει από απαιτήσεις κάθε είδους, είτε εξασφαλίζονται με υποθήκη είτε όχι, και είτε παρέχουν δικαίωμα συμμετοχής στα κέρδη του οφειλέτη είτε όχι, και ιδιαίτερα εισόδημα από καταθέσεις, κρατικά χρεόγραφα, τίτλους και ομολογίες, με ή χωρίς ασφάλεια, και κάθε είδους δανειακή σχέση, συμπεριλαμβανομένων των πρόσθετων ωφελημάτων (premiums), των συμφωνιών επαναγοράς (repos/reverse repos) και ανταμοιβών τα οποία απορρέουν από τίτλους, ομολογίες ή χρεόγραφα. Επισημαίνεται ότι στην έννοια των τόκων εμπίπτουν κάθε είδους τόκοι, ημεδαπής ή αλλοδαπής προέλευσης, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται οι τόκοι δανείων, οι τόκοι υπερημερίας λόγω συμβατικής υποχρέωσης, καθώς και οι τόκοι που επιδικάζονται με δικαστική απόφαση, ανεξάρτητα αν αυτές αφορούν την επιχειρηματική δραστηριότητα της επιχείρησης. Διευκρινίζεται ότι στην έννοια των τόκων δεν περιλαμβάνονται οι τόκοι που επιβάλλονται βάσει των διατάξεων του ΚΕΔΕ και του ΚΦΔ. 7. Με τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 40 του Ν. 4172/2013 ορίζεται ότι το εισόδημα από τόκους που αποκτάται από φυσικά πρόσωπα φορολογείται με συντελεστή 15% και με τις διατάξεις του άρθρου 61 και της περ. β' της παρ. 1 των άρθρων 62 και 64 του Ν. 4172/2013 ορίζεται, μεταξύ άλλων, ότι στους τόκους που καταβάλλουν φυσικά πρόσωπα που ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα, νομικά πρόσωπα ή νομικές οντότητες που έχουν τη φορολογική κατοικία τους στην Ελλάδα,

ενεργείται παρακράτηση φόρου με συντελεστή 15%. Η παρακράτηση φόρου ενεργείται με βάση τα οριζόμενα στην αριθ. ΠΟΛ.1011/2014 Απόφαση του Γενικού Γραμματέα Δημοσίων Εσόδων και εξαντλεί τη φορολογική υποχρέωση σε περίπτωση που αυτός που λαμβάνει την ως άνω πληρωμή, η οποία υπόκειται σε παρακράτηση φόρου, είναι ημεδαπό φυσικό πρόσωπο [...] (παρ. 4 άρθρου 37 και παρ. 3 άρθρου 64 Ν. 4172/2013). [...]. 8. [...]. 12. Στην περίπτωση κατά την οποία φορολογικός κάτοικος ημεδαπής, φυσικό πρόσωπο, αποκτά εισοδήματα από τόκους αλλοδαπής, περιλαμβάνει αυτά στη δήλωση φορολογίας εισοδήματός του (Ε1). Για τους τόκους καταθέσεων σε νόμισμα διαφορετικό του ευρώ, ως ισοτιμία για την μετατροπή τους σε ευρώ λαμβάνεται αυτή της ημερομηνίας πίστωσης των τόκων σε συνάλλαγμα. Ειδικότερα, αν αυτά έχουν εισαχθεί στην Ελλάδα, η παρακράτηση φόρου ενεργείται στο μικτό ποσό των τόκων και η απόδοση του παρακρατούμενου φόρου πραγματοποιείται από το ημεδαπό χρηματοπιστωτικό ίδρυμα ή θεματοφύλακα, κατά περίπτωση, που μεσολαβεί και λειτουργεί ως φορέας πληρωμής, ενώ με την παρακράτηση αυτή εξαντλείται η φορολογική υποχρέωση του φυσικού προσώπου. **Σε περίπτωση που δεν μεσολαβεί φορέας πληρωμής ή οι τόκοι δεν εισαχθούν στην Ελλάδα, ο φόρος (15%) επιβάλλεται με την ετήσια δήλωση φορολογίας εισοδήματος του φυσικού προσώπου.** [...]. 13. [...].»

Επειδή, σύμφωνα με όσα διευκρινίστηκαν με την παρ. 5 της υπ' αριθμ. Ε.2008/2022 εγκυκλίου του Διοικητή της Ανεξάρτητης Αρχής Δημοσίων Εσόδων (ΑΑΔΕ) («Φορολογική μεταχείριση της απώλειας κεφαλαίου (ζημίας) λόγω αρνητικής απόδοσης επενδύσεων»): «...για τα φυσικά πρόσωπα, είτε ασκούν επιχειρηματική δραστηριότητα είτε όχι, το εισόδημα από τόκους εντάσσεται στην κατηγορία εισοδήματος από κεφάλαιο (κι όχι από επιχειρηματική δραστηριότητα) και φορολογείται αυτοτελώς σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου 40 του ΚΦΕ. Εξάλλου, με βάση τις διατάξεις του άρθρου 37 του ΚΦΕ δεν υφίσταται η έννοια του αρνητικού εισοδήματος από τόκους, **ούτε και προβλέπεται η έκπτωση δαπανών από το εισόδημα της κατηγορίας αυτής,** όπως ρητά ορίζεται σε άλλες κατηγορίες εισοδήματος (πχ. εισόδημα από υπεραξία μεταβίβασης τίτλων, άρθρο 42 ΚΦΕ). Με βάση τα ανωτέρω τα φυσικά πρόσωπα δεν αναγράφουν στη δήλωση φορολογίας εισοδήματος τυχόν αρνητικά εισοδήματα από τόκους.»

Επειδή, περαιτέρω, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 42 παρ. 1, 3 και 5 ν. 4172/2013, όπως ίσχυαν κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017): «1. Κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων [...] υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων: α) [...], δ) κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα, ε) [...]. 2. [...]. 3. Ως υπεραξία νοείται η διαφορά μεταξύ της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος και της τιμής πώλησης που εισέπραξε. Τυχόν δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση των τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην τιμή κτήσης και την τιμή πώλησης. 4. [...]. 5. Σε περίπτωση κατά την οποία ο προσδιορισμός της υπεραξίας σύμφωνα με τις ανωτέρω παραγράφους καταλήγει σε αρνητικό ποσό, η εν λόγω ζημία μεταφέρεται για τα επόμενα πέντε (5) έτη και συμψηφίζεται **μόνο** με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας, τα οποία υπολογίζονται σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου και τα οποία προκύπτουν από συναλλαγές σε τίτλους της παραγράφου 1.»

Επειδή, σύμφωνα με όσα διευκρινίστηκαν με την υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1032/2015 εγκύκλιο της ΓΓΔΕ του Υπουργείου Οικονομικών («Φορολογική μεταχείριση του εισοδήματος από μεταβίβαση τίτλων και ολόκληρης επιχείρησης μετά την έναρξη ισχύος των διατάξεων του νέου Κ.Φ.Ε. (Ν. 4172/2013)»): «1. Σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 42 του Ν. 4172/2013, κάθε εισόδημα που προκύπτει από υπεραξία μεταβίβασης των ακόλουθων τίτλων,

καθώς και μεταβίβασης ολόκληρης επιχείρησης, υπόκειται σε φόρο εισοδήματος φυσικών προσώπων, α) [...], δ) κρατικά ομόλογα και έντοκα γραμμάτια ή εταιρικά ομόλογα, ε) [...]. 2. Από τα ανωτέρω προκύπτουν τα ακόλουθα: i) [...]. iii) Ως υπεραξία από μεταβίβαση ομολόγων της περίπτωσης δ' δεν νοείται η τυχόν διαφορά που προκύπτει μεταξύ της ονομαστικής αξίας και της αξίας κτήσης των τίτλων αυτών κατά την ημερομηνία λήξης τους, λόγω απόκτησής τους στη δευτερογενή αγορά. Επισημαίνεται ότι από το φόρο εισοδήματος απαλλάσσεται και η υπεραξία που προκύπτει από τη μεταβίβαση ημεδαπών εταιρικών ομολόγων, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 14 του Ν. 3156/2003, καθόσον οι διατάξεις αυτές ως ειδικότερες κατισχύουν του άρθρου 42 του Ν. 4172/2013. Γίνεται δεκτό ότι για λόγους ίσης μεταχείρισης και σύμφωνα με την πάγια νομολογία ΔΕΕ, της ίδιας απαλλαγής τυγχάνουν και τα εταιρικά ομόλογα που έχουν εκδοθεί από εταιρείες ΕΕ και ΕΟΧ/ΕΖΕΣ (C-370/11, Επιτροπή κατά Βελγίου, C-338/11, Santander, C-436/06, Gronfeldt, C-265/04, Bouanich, C-345/05, Επιτροπή κατά Πορτογαλίας, C-219/03, Επιτροπή κατά Ισπανίας). iv) [...]. 3. [...]. 5. Με τις παραγράφους 3 και 4 του άρθρου 42 του Ν. 4172/2013 προσδιορίζεται η υπεραξία που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση ολόκληρης επιχείρησης ή τίτλων της παρ. 1 του άρθρου 42 και η οποία προκύπτει από τη διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησης που εισέπραξε και της τιμής κτήσης που κατέβαλε ο φορολογούμενος. Δαπάνες που συνδέονται άμεσα με την αγορά ή την πώληση τίτλων συμπεριλαμβάνονται στην αξία κτήσης ή πώλησης. [...]. Διευκρινίζεται ότι για τον προσδιορισμό της υπεραξίας που αποκτά φυσικό πρόσωπο από τη μεταβίβαση εταιρικών ομολόγων, με την επιφύλαξη των αναφερομένων στην παρ. 2 iii) της παρούσας, λαμβάνεται υπόψη η τιμή πώλησης και το κόστος απόκτησης, όπως αυτά δηλώνονται από τον μεταβιβάζοντα και προκύπτουν από τα δικαιολογητικά έγγραφα που εξέδωσε η εκδότρια εταιρία ή το πιστωτικό ίδρυμα, στο οποίο ανατέθηκε η διαχείριση των ομολόγων αυτών. [...]. 6. Με την παράγραφο 5 του άρθρου αυτού [...] ορίζεται ότι στην περίπτωση που ο προσδιορισμός της υπεραξίας του άρθρου 42 που προκύπτει από μεταβιβάσεις από φυσικά πρόσωπα, μετοχών, μεριδίων σε Ε.Π.Ε. ή μερίδων σε προσωπικές εταιρίες, κρατικών ομολόγων, εταιρικών ομολόγων και εντόκων γραμματίων, καταλήγει σε αρνητικό ποσό, το αρνητικό αυτό ποσό μεταφέρεται για τα επόμενα πέντε (5) έτη και συμψηφίζεται μόνο με μελλοντικά κέρδη υπεραξίας που προκύπτουν αποκλειστικά από τη μεταβίβαση των παραπάνω τίτλων. Επισημαίνεται, ότι για τον προσδιορισμό του τελικού αποτελέσματος (κέρδος ή ζημία) από τις ως άνω μεταβιβάσεις λαμβάνεται το αλγεβρικό άθροισμα των πράξεων (συναλλαγών) που φορολογούνται βάσει της παρ.1 του άρθρου 42 και έχουν λάβει χώρα εντός του ίδιου φορολογικού έτους, όλων των κατηγοριών των τίτλων της παραγράφου 1. 7. [...].»

Επειδή, εξάλλου, σύμφωνα με τη διάταξη του άρθρου 8 παρ. 4 εδ. α' ν. 4172/2013, όπως ίσχυε κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕΦφ φορολογικού έτους 2017): «Χρόνος κτήσης του εισοδήματος θεωρείται ο χρόνος που ο δικαιούχος απέκτησε το δικαίωμα εισπράξεώς του.»

Επειδή, σύμφωνα με όσα διευκρινίστηκαν με την παρ. 4 της υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1223/2015 εγκυκλίου της ΓΓΔΕ του Υπουργείου Οικονομικών: «4. [...]. ii) [...]. Για τους τόκους αλλοδαπής προέλευσης, χρόνος απόκτησης του εισοδήματος, όταν δεν είναι ευχερής η διαπίστωση του χρόνου, κατά τον οποίο καθίστανται ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί, θεωρείται ο χρόνος καταβολής τους στον δικαιούχο, μέσω πίστωσης του τραπεζικού του λογαριασμού ή με άλλον τρόπο. [...].»

Επειδή, με το μοναδικό λόγο της υπό κρίση ενδικοφανούς προσφυγής της η προσφεύγουσα προβάλλει ότι:

α) Διατηρεί με το σύζυγό της (....., ΑΦΜ) κοινό τραπεζικό λογαριασμό στην τράπεζα της (αριθμός τραπεζικού λογαριασμού, IBAN 1), στον οποίο διατηρούν κατατεθειμένα κεφάλαια, τα οποία και επενδύουν και συγκεκριμένα για το 2017 επένδυσαν με το σύζυγό της τα χρήματά τους σε ένα επενδυτικό (τραπεζικό) προϊόν, το οποίο βασίζεται στη συνδυαστική απόδοση που επιτυγχάνει από τις μετοχές, στις οποίες είναι δομημένο («ομόλογο δομημένο σε μετοχές»), και η απόδοση αυτή προέρχεται από: i) κέρδη από την αγοραπωλησία των τίτλων, ii) μερίσματα που διανέμουν οι μετοχές, iii) τόκους, η δε απόδοση του επενδυτικού προϊόντος εξαρτάται από την απόδοση των τριών αυτών (ή περισσότερων κατά περίπτωση) επιμέρους δεικτών, ενώ, αν τα ποσά των αποδόσεων συνδυαστικά συνεπάγονται την επίτευξη ζημιών, δεν υφίσταται ωφέλεια φορολόγηση.

β) Υπό αυτό το πρίσμα, το ποσό του φορολογητέου εισοδήματός της θα πρέπει να ισούται με το ποσό της τελικής συνολικής απόδοσης του επενδυτικού προϊόντος και όχι των επιμέρους τίτλων και των διαφορετικών πηγών εσόδων, γιατί εν προκειμένω δεν πρόεβη σε αγοραπωλησία μετοχών, αλλά σε αγορά επενδυτικού προϊόντος (το σύνολο των οικείων συναλλαγών διενεργήθηκαν από την τράπεζα, ως διαχειρίστρια του ομολόγου και με τη δική της επιμέλεια και ευθύνη), η τελική δε απόδοση του επενδυτικού προϊόντος που αγόρασε είναι αυτή που ανταποκρίνεται στα όποια φορολογητέα έσοδα, η οποία εν προκειμένω για το 2017 ήταν αρνητική (ζημιές ύψους 195.444,36), δηλαδή δεν υπήρξε κέρδος προς φορολόγηση.

γ) Σχετική βεβαίωση της τράπεζας που προσκομίζεται αποδεικτικώς αποτυπώνει το ιστορικό της απόδοσης του χαρτοφυλακίου και για τα προηγούμενα έτη (πριν την 31.1.2020) και συγκεκριμένα και το 2017.

Εξάλλου, άλλη συνοπτική έκθεση της τράπεζας (με ημερομηνία 6.2.2018) απεικονίζει αναλυτικά τα εισοδήματα, τα κέρδη, τους φόρους, τους δεδουλευμένους τόκους και τις δαπάνες που σχετίζονται με το συγκεκριμένο ομόλογο που συνδέεται με τον υπ' αριθμ..... τραπεζικό λογαριασμό του. Από την τελευταία αυτή βεβαίωση προκύπτουν τα εξής: i) Το σύνολο των τόκων από το επενδυτικό προϊόν για το 2017 ανήλθε σε 1.132.968,98 δολάρια ΗΠΑ. ii) Από το ποσό αυτό ποσό ύψους 976.909,80 δολαρίων ΗΠΑ αφορά σε δεδουλευμένους τόκους, τους οποίους απέδωσε η τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους-ιδιοκτήτες κατά το 2017. Οι δικαιούχοι αυτοί ήταν όσοι λοιποί ιδιοκτήτες του ίδιου επενδυτικού προϊόντος το κατείχαν για κάποιο χρονικό διάστημα εντός του 2017, μεταξύ των οποίων και η ίδια με το σύζυγό της.

Το συγκεκριμένο επενδυτικό προϊόν λειτουργεί ως εξής: Ο κάθε επενδυτής επενδύει σε μετοχές και τραπεζικά προϊόντα, που στην περίπτωσή του είναι ομόλογα δομημένα πάνω σε μετοχές. Τα προϊόντα αυτά αγοράζονται σε συγκεκριμένη τιμή από τον προηγούμενο ιδιοκτήτη τους. Στη λήξη τους ή στο τέλος του έτους πληρώνουν (αποδίδουν) ένα συγκεκριμένο τόκο, δηλαδή ένα συγκεκριμένο ετήσιο κουπόνι σε ποσοστό επί τοις εκατό. Αυτό δεν το εισπράττει ο ιδιοκτήτης που έχει στην κατοχή του το ομόλογο κατά την ημερομηνία της λήξης του, αλλά αποδίδεται από την τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους-ιδιοκτήτες (ανάλογα με το χρόνο που διακράτησαν το συγκεκριμένο ομόλογο εντός του έτους) το αντίστοιχο ποσό τόκων που αναλογεί στον καθένα. Σε περίπτωση που το ομόλογο πωληθεί πριν τη λήξη του σε άλλον αγοραστή, η τράπεζα υποχρεούται να αποδώσει στον πωλητή ποσοστό που του αναλογεί.

Υπό αυτό το πρίσμα, τα δεδομένα της συνοπτικής έκθεσης αναλύονται ως εξής:

i) Το ποσό των τόκων ύψους 1.132.968,98, που φαίνεται ως εισόδημα στην από 6.2.2018 συνοπτική έκθεση, αφορά στο συνολικό εισόδημα από τόκους εκ του ομολόγου για όλο το 2017 και σωρευτικά για όλους τους ιδιοκτήτες του ομολόγου.

ii) Οι καταβληθέντες δεδουλευμένοι τόκοι ύψους 976.909,80 δολάρια ΗΠΑ είναι οι τόκοι που καταβλήθηκαν από την τράπεζα σε όλους τους δικαιούχους του ομολόγου για το 2017, μεταξύ των οποίων είναι και η ίδια με το σύζυγό της, στους οποίους αναλογούν τόκοι ύψους μόλις 9.034,44 €. Η διαφορά 967.875,36 είναι οι τόκοι που αναλογούν (και η τράπεζα κατέβαλε ή απέδωσε άμεσα ή έμμεσα) σε τρίτους δικαιούχους-ιδιοκτήτες του ομολόγου κατά το 2017.

iii) Το σύνολο των τραπεζικών εξόδων ανήλθαν σε 87.277,15 δολάρια ΗΠΑ.

iv) Η τελική συνολική απόδοση του επενδυτικού προϊόντος, λαμβανομένων υπόψη όλων των εσόδων και των εξόδων ήταν αρνητική για το 2017 (ζημιές συνολικού ύψους 195.444,36).

Επειδή, οι ισχυρισμοί αυτοί της προσφεύγουσας πρέπει να απορριφθούν ως νόμω αβάσιμοι. Κι αυτό, γιατί:

α) Από τις προπαρατεθείσες διατάξεις του άρθρου 37 ν. 4172/2013 (όπως ίσχυαν κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017)), όπως αυτές ερμηνεύτηκαν με τα ως άνω διευκρινισθέντα με την προπαρατεθείσα υπ' αριθμ. ΠΟΛ.1042/2015 εγκύκλιο της ΓΓΔΕ του Υπουργείου Οικονομικών και τα ως άνω διευκρινισθέντα με την προπαρατεθείσα παρ. 5 της υπ' αριθμ. Ε.2008/2022 εγκυκλίου του Διοικητή της ΑΑΔΕ, συνάγεται σαφώς ότι το εισόδημα από τόκους ομολόγων αλλοδαπής προέλευσης που αποκτούν φυσικά πρόσωπα φορολογικοί κάτοικοι ημεδαπής αποτελεί εισόδημα από κεφάλαιο και φορολογείται αυτοτελώς με συντελεστή 15%. Σε περίπτωση που οι τόκοι αυτοί δεν εισαχθούν στην Ελλάδα, πρέπει να περιληφθούν ως εισόδημα στη δήλωση ΦΕφπ του φορολογικού έτους, εντός του οποίου κατέστησαν ληξιπρόθεσμοι και απαιτητοί ή πιστώθηκαν σε τραπεζικό λογαριασμό ή καταβλήθηκαν στο δικαιούχο πρόσωπο.

β) Από καμία διάταξη της ισχύουσας κατά την 31.12.2017 (κρίσιμη ημερομηνία, κατά τα ανωτέρω, για την επιβολή του ΦΕφπ φορολογικού έτους 2017) φορολογικής νομοθεσίας δεν προβλεπόταν η έκπτωση από το ως άνω εισόδημα ή ο καθ' οιονδήποτε τρόπο συμψηφισμός με αυτό τυχόν ποσού που κατέβαλε το δικαιούχο πρόσωπο κατά την αγορά του ομολόγου στον πωλητή πέραν της αξίας του κατά την ημερομηνία της αγοράς, συμπεριλαμβανομένων και των τυχόν δεδουλευμένων τόκων για το χρονικό διάστημα μέχρι την ημερομηνία μεταβίβασης, των οποίων δικαιούχος ήταν ο πωλητής. Ευρύτερα, δεν προβλεπόταν ούτε η έννοια του αρνητικού εισοδήματος από τόκους ούτε η έκπτωση δαπανών από το σχετικό εισόδημα της κατηγορίας αυτής και, ως εκ τούτου, δεν υφίστατο η δυνατότητα αναγραφής στην οικεία δήλωση ΦΕφπ τυχόν αρνητικών εισοδημάτων από τόκους, όπως επιβεβαιώνεται και από τα ως άνω διευκρινισθέντα με την προπαρατεθείσα παρ. 5 της υπ' αριθμ. Ε.2008/2022 εγκυκλίου του Διοικητή της ΑΑΔΕ.

γ) Όπως επιβεβαιώνεται και από την κρατούσα άποψη στη θεωρία (Μάλλιου, Η φορολογική μεταχείριση εσόδων αμοιβαίων κεφαλαίων προερχομένων από την αγοραπωλησία ομολόγων, ΔΦΝ 1996, σελ. 1507 επ.- Κ. Γιαννόπουλος, Φορολογική μεταχείριση εσόδων αμοιβαίων κεφαλαίων από μεταβίβαση ομολογιών και τοκομεριδίων Ελληνικού Δημοσίου (γνωμοδότηση), ΔΕΕ 1996, σελ. 1017 επ.- Φορτσάκης, Ζητήματα φορολογικής μεταχείρισης ομολόγων και παραγώγων χρηματοοικονομικών προϊόντων στην ελληνική έννομη τάξη, Φορολογικό Συμπόσιο, Δελτίο ΕΕΤ (Ενωση Ελληνικών Τραπεζών) Γ' τριμηνία 2000, σελ. 105 επ.), η μεταβίβαση ομολόγου πριν τη λήξη του δεν μπορεί να εξομοιωθεί σε κάθε περίπτωση με προεξόφληση, αφού ο πωλητής δε ζητά, κατά νομική ακριβολογία, από τον αγοραστή να του προεξοφλήσει το ομόλογο, αλλά να του καταβάλει τίμημα για τη συναλλαγή αυτή. Ο μεταβιβάζων ομόλογο δεν αποβλέπει στο δανεισμό του κεφαλαίου του με προσδοκία είσπραξης τόκου, αλλά στην αποκόμιση ωφέλειας, που συνίσταται στην υπεραξία του ομολόγου, δηλαδή αυτήν που

προκύπτει από την αξία μεταβίβασης μείον την αξία κτήσης. Επομένως, η ωφέλεια από τη μεταβίβαση δεν έγκειται στην είσπραξη τόκου, που άλλωστε δεν μπορεί να καταβληθεί παρά μόνο από εκείνον που δανείστηκε το κεφάλαιο εκδίδοντας το ομόλογο, αλλά στο αντάλλαγμα από την πώληση/μεταβίβαση του τίτλου, που παρέχεται έναντι της οριστικής αποξένωσης από το κεφάλαιο. Το δε αντάλλαγμα εξαρτάται από την κατάσταση της αγοράς, καθώς βέβαια και από εκείνη του εκδότη του ομολόγου, και συνεπώς θα πρέπει να συνυπολογιστεί στην κεφαλαιουχική ωφέλεια και να φορολογηθεί στο οικείο φορολογικό έτος. Σε κάθε δε περίπτωση η πράξη της μεταβίβασης υπάγεται στις διατάξεις περί πώλησης, ανεξαρτήτως του αν το πωλούμενο αγαθό-δικαίωμα αφορά σε μελλοντική απαίτηση τόκων που προκύπτουν από την επένδυση κεφαλαίου.

Για τους λόγους αυτούς, ο μοναδικός λόγος της υπό κρίση ενδικοφανούς προσφυγής πρέπει να απορριφθεί ως νόμω αβάσιμος.

Α π ο φ α σ ί ζ ο υ μ ε

την απόρριψη της από 02.01.2024 και με αριθμό πρωτοκόλλου ενδικοφανούς προσφυγής της, ΑΦΜ, **και την επικύρωση** της πράξης διοικητικού προσδιορισμού ΦΕπ φορολογικού έτους 2017 της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών με αριθμό δήλωσης ΦΕπ/19.10.2023 και αριθμό ειδοποίησης/ 15.12.2023.

Η συνολική φορολογική υποχρέωση της προσφεύγουσας με βάση την παρούσα απόφαση της Υπηρεσίας μας διαμορφώνεται ως εξής:

Οριστική συνολική φορολογική υποχρέωση της προσφεύγουσας - καταλογιζόμενο ποσό με βάση την παρούσα απόφαση της Υπηρεσίας μας:

ΦΕπ και ΕισφΑλληλ φορολογικού έτους 2017 συνολικού ποσού 78.811,61 €

Φορολογικό έτος 2017:

ΦΕπ και ΕισφΑλληλ φορολογικού έτους 2017 συνολικού ποσού 78.811,61 €.

Το συνολικό αυτό ποσό προσδιορίστηκε με την πράξη διοικητικού προσδιορισμού ΦΕπ φορολογικού έτους 2017 της Προϊσταμένης της Δ.Ο.Υ. Πατρών με αριθμό δήλωσης ΦΕπ/19.10.2023 και αριθμό ειδοποίησης/15.12.2023.

Εντελλόμεθα όπως αρμόδιο όργανο κοινοποιήσει με τη νόμιμη διαδικασία την παρούσα απόφαση στην προσφεύγουσα.

Ακριβές Αντίγραφο

**Η Υπάλληλος του Τμήματος
Διοικητικής Υποστήριξης**

**ΜΕ ΕΝΤΟΛΗ ΤΟΥ ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΥ
ΤΗΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗΣ ΕΠΙΛΥΣΗΣ ΔΙΑΦΟΡΩΝ**

**Η ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΗ ΤΟΥ
ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΠΑΝΕΞΕΤΑΣΗΣ Α3
ΑΝΘΟΥΛΑ ΚΑΡΑΓΕΩΡΓΟΥ**

Σ η μ ε ί ω σ η : Κατά της απόφασης αυτής επιτρέπεται η άσκηση προσφυγής ενώπιον των αρμόδιων Διοικητικών Δικαστηρίων εντός τριάντα (30) ημερών από την κοινοποίησή της.